

Oekraïne: grensland of niemandsland?

door Els de Groen

Lid van de Europese Unie worden is geen sinecure. Elke kandidaat-lidstaat moet voldoen aan strenge criteria. In postcommunistische landen gaat het vaak om bestrijding van fraude. Corruptie immers was de wonderolie waarmee een onwerkbaar systeem op de been werd gehouden. Wat niet in de winkel lag, was meestal wel te koop: van drank en reserveonderdelen tot en met privileges. Communisme kun je afschaffen, een slechte gewoonte niet. Wat eveneens moet slijten is de angst voor de apparatsjiks, de partijbonzen die zich verrijkten en ook na de val van de muur op grote schaal fraude pleegden. Ze leidden kranten, ngo's of politieke partijen en steunen rechts-extremisten, die de onvrede van de bevolking afwentelen op minderheden. Het Westen onderschat de complexiteit van het Oosten, waar ook concentratiekampen waren maar de daders nooit zijn berecht.

Om nieuwe leden te toetsen stelt het Europees Parlement landendelegaties samen. Zelf heb ik in verscheidene landendelegaties gezeten; dat zijn groepjes parlementariërs die samen met politici uit een kandidaat-lidstaat de toelatingseisen doornemen. Ik legde ook dossiers aan en deed veldonderzoek. Je zou kunnen stellen dat Roemenië en Bulgarije in 2007 ondanks mij EU-lid zijn geworden. Het eindrapport van rapporteur Geoffrey van Orden over Bulgarije las als een diploma-uitreiking aan iemand die was gezakt. Mensenrechten werden niet nageleefd en de fraude was nog steeds ernstig. In Roemenië idem dito. Toch mochten de landen toetreden, omdat Brussel dat zelf graag wilde. Wie de kaart van Europa bekijkt snapt waarom: grenzend aan de Zwarte Zee en/of Turkije vormden ze de hoeksteen van de Europese familie.

De dertig miljoen inwoners wilden ook graag bij de EU, maar verzetten zich tegen de rol van voormalige partijkopstukken - onder wie oud-geheimagenten - die aasden op baantjes in Brussel. Dat verzekerde hen van blijvende macht, die ze konden aanwenden in het voordeel van Moskou, bijvoorbeeld door een te bouwen Russische kerncentrale in Belene. Bulgaren en Roemenen protesteerden, maar de EU gaf de voorkeur aan lui met bestuurservaring boven beginnende democraten. Aan vuile boven schone handen.

In 2016 klopte Oekraïne aan, een land nog weer verder naar het Oosten gelegen. Het vroeg geen EU-lidmaatschap maar vergaande samenwerking middels het Associatieverdrag. In een referendum, georganiseerd door Thierry Baudet, stemde Nederland tegen. Nu, 6 jaar later, gaat het wel om lidmaatschap en belooft Ursula von der Leyen, voorzitter van de Commissie, President Zelensky een versnelde procedure. Weer ligt Nederland dwars, ditmaal in de persoon van Rutte. Het land zou nog niet klaar zijn...

Oekraïne betekent grensland. De Donbas, waar vlucht MH17 neerstortte, is bezig te veranderen in een niemandsland, vol ruïnes, graven en schroot. Slachtofferschap creëert nog geen democratie, maar was Oekraïne verder geweest als het de vazalstatus onder Janoekovitsj aanvaard had? Juist omdat het de corrupte Janoekovitsj verjaagd heeft, riep het oorlog over zich af. Wat moet een land nog meer doen om in de ogen van Rutte geloofwaardig te zijn? Hoe geloofwaardig is Rutte zelf met zijn permanente amnesie? Wat geeft ons – met onze brievenbusfirma's en verdienmodel aan de Zuidas – het morele recht Oekraïne zelfs de kandidaat-lidstatus te onthouden? Hoe integer zijn wij?

Bron: *Pletterij*, 9 juni 2022